

Připravili jsme pro vás májovou rozesílku 10/2022.

Po celý květen probíhá kampaň **Do práce na kole**, www.dopracenakole.cz a **Měsíc školních zahrad**, www.mesickskolnichzahrad.cz. Zapojit se můžete do osvětových kampaní LÍSKY.

Rozesílka má tři části. Kapitoly v části I a kap. II/1 o II/2 mají nový aktuální obsah. Kapitoly od čísla 3 v části II a kapitoly v části III se víceméně nemění a slouží jako strukturovaný přehled odkazů, programů a nabídek.

Část I je informační a zahrnuje pozvánky na akce, osvětové kampaně, upozornění na grantové výzvy, zprávy z webu a tisku, zprávy z LÍSKY. **Část II** je metodická a najdete zde náměty, doporučení, inspiraci, příklady dobré praxe, přehled vzdělávacích programů a metodické podpory, program Učíme se venku, projekt Škola pro udržitelný život, tipy na pomůcky a publikace, nabídku výukových programů, projektových dnů, exkurzí, projektů a soutěží pro školy. **Část III** zahrnuje užitečné odkazy a informace.

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás aktuálně informujeme o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

Neděle 5. června	Zahradní slavnost, Centrum Veronica Hostětín https://hostetin.veronica.cz
Středa 21. září	XXI. Krajská konference o EVVO, areál Parku ROCHUS, Uh. Hradiště www.liska-evvo.cz
Pátek 30. září	Vsetínská konference Jak pomáháme Zemi www.mestovsetin.cz
Čt – Pá 13.–14. října	Dvoudenní workshop Učíme se a badáme VENKU, Hájenka Semetín www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

				
1.–30. dubna	1. května – 30. června	15. září – 31. října	celoročně	celoročně

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHRAIDA, STROMY, FAIR TRADE a místní udržitelná ekonomika**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**.

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**.

Pokud máte zájem se do některé z kampaní aktivně zapojit odešlete přes GOOGLE formulář základní info o akci

<https://docs.google.com/.../1FAIpQLSeCpu0sCDez3.../viewform>

OBSAH ROZESÍLKY 10/2022

Část I INFORMACE, AKTUALITY

- I/1 Zprávy z LÍSKY, **osvětová kampaň Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny** ... str. 2
- I/2 Pozvánky na akce, osvětové kampaně ... str. 6
- I/3 Zprávy z webu a tisku ... str. 10
- I/4 Zdroje a grantové výzvy ... str. 11

Část II METODICKÁ PODPORA

- II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe ... str. 12
- II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky ... str. 13
- II/3 Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO ... str. 13
- II/4 Výukové programy, projektové dny ... str. 15
- II/5 Projekty pro školy, soutěže ... str. 16
- II/6 Tipy na výlety, exkurze, výstavy ... str. 16
- II/7 Projekt Škola pro udržitelný život ... str. 16
- II/8 Program Učíme se venku ... str. 17

Část III UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

- III/1 Udržitelný rozvoj ... str. 18
- III/2 Přírodní zahrady ... str. 19
- III/3 Zelené okénko ... str. 19
- III/4 Místní produkty, biopotraviny ... str. 19
- III/5 Fairtrade ... str. 20

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Osvětová kampaň Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
- 2 Výzva Živá zahrada

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře DARUJME.CZ

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2021 členové Klubu Lísky zaslali 41.400 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCÉ

prostřednictvím darovacího formuláře DARUJME.CZ

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2021 jsme z vašich darů získali 12.544 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

V květnu pokračujeme v Lísce ve venkovním učení v mateřských i základních školách, zejména v rámci projektových dnů Učíme se venku s POLY.

Připravili jsme odpolední workshop na téma Učíme se venku pro rodiče s dětmi v ZŠ a MŠ Všemina.

Zahájili jsme kampaň Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny, včetně podpory Měsíce školních zahrad. Od 9. května probíhá 12. ročník Vsetínských dnů pro Fairtrade. V sobotu 14. května jsme oslavili Světový den pro Fairtrade již 12. vsetínskou Férovou snídaní, www.ferovasnidane.cz

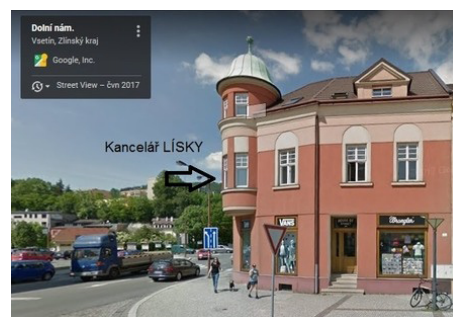
Akcemi na triko podporujeme májovou kampaň Do práce na kole.

Náš kalendář na druhou polovinu května a červen se plní zajištěním Férové kavárny a programy pro děti na rozmanitých slavnostech, festivalech, oslavách Dne dětí atd.

Férový obchůdek Lísky

Vybírat můžete z fairtradových čokolád, sypaných i porcovaných čajů, zrnkových, mletých i rozpustných káv (vč. bezkofeinových), kakaa, lízátek, karamelů a Lukášových šitých hraček Renaty Lažové.

www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

LUKÁŠOVY HRAČKY potěší a pomáhají

LUKÁŠ je věčně usměvavý kluk s velkým srdcem. Do života vkročil s pořádným zdravotním omezením. Nutně potřebuje pravidelnou rehabilitaci, aby neskončil na vozíku. Maminka Renáta šije už mnoho let hračky pro radost dětí. Nám do Lísky šije rozmanité učební pomůcky, tematické panenky a figurky, bavlněné tašky, polštářky apod.

Finanční výtěžek z prodeje hraček bude použit Lukášovi na rehabilitaci (1 hodina přijde na cca 1.000 Kč). Doporučená cena hraček 55–250 Kč.

Hračky můžete objednat přímo na Facebooku: <https://www.facebook.com/lukasovyhračky>, Renáta Lažová, tel.: 605 570 103, číslo účtu: 2577703113/0800

nebo v LÍSCÉ:
infoevvo@seznam.cz, **HESLO: Lukášovy hračky.**

Děkujeme.

Doporučená cena 250 Kč

Doporučená cena 55 Kč

Doporučená cena 120 Kč

Osvětová kampaň Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

1. května jsme zahájili 10. ročník osvětové kampaně LÍSKY „Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny“

LÍSKA, její členské a partnerské organizace, školy a muzea chystají po celý květen a červen rozmanité aktivity.

Na facebookové stránce kampaně jsou zveřejňovány zajímavé informace, rady i pozvánky na akce, www.facebook.com/prirodnizahrada

Koordinátor: LÍSKA, z.s.

Garant: Přírodovědné centrum Trnka, DDM Šikula Uherské Hradiště

www.liska-evvo.cz/doc/prirodni-zahrada-priroda-pod-nasimi-okny

Zažij, bádej, konej

Tak zní leitmotiv Měsíce školních zahrad, akce, která podporuje výuku všemi smysly, vlastní bádání i společenskou angažovanost dětí pomocí venkovních her a aktivit. Díky Nadaci Proměny Karla Komárka a platformě Učíme se venku probíhá už popáté. Letošní ročník se bude zabývat stromy a jejich vlivem na klima.

Výzvy a úkoly najdete na webových stránkách

www.mesickolnichzahrad.cz.

Mladší děti čeká letos 20 výzev, během nichž si stromy mohou prohlédnout, prolézt, „osahat si je a ochutnat“ všemi smysly. Naučí se poznávat jejich druhy, zjistí, co stromům svědčí, a co jim naopak škodí. Pro žáky základních škol jsou určeny další čtyři výzvy věnované zkoumání stromů.

Děti budou například počítat, kolik uhlíku daný strom zadrží, nebo zjišťovat, jaké jsou jeho mikroklimatické funkce. Prozkoumají dřeviny ve městě i volné krajině, remízky, aleje i lesy. Poslední dvě výzvy pak přímo vyzývají k akci. Žáci a studenti se dozví, kde a jak stromy sázet, jak je chránit a pečovat o ně. A rovnou si i něco z toho sami vyzkouší.

Interaktivní zelené učebny

Výuka venku umožňuje pedagogům přirozeně propojovat poznatky napříč předměty a ukazovat, jak fungují přírodní zákonitosti ve světě kolem nás. Všechny výzvy a úkoly navazují na doporučené očekávané výstupy v průřezovém tématu Environmentální výchova.

10. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPAŇE
**PŘÍRODNÍ ZAHRADA –
PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY**

1. 5. – 30. 6. 2022 **Kalendář místních a regionálních akcí ve Zlínském kraji**

NÁZEV AKCE	MÍSTO KONÁNÍ - KONTAKT NA POŘADATELE
Soutěžní výzva ŽIVÁ ZAHRADA LÍSKA, z.s. 1. 5. – 30. 6. 2022 www.liska-evvo.cz	Hájenska Semetín, LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Workshop Učíme se a bádáme s dětmi venku 26. dubna	Park Rochus, Uherské Hradiště https://skanzennohus.cz/
Otevírání pastvin a stavení máje na Rochusu 1. května	ZŠ a MŠ Věmína LÍSKA, z.s., www.liska-evvo.cz
Workshop pro rodiče Učíme se s dětmi venku 4. května	MŠ Kopeček, Vsetín
Zahradní slavnost pro rodiče a přátele 18. května	Centrum Veronica Hostětín https://hostetin.veronica.cz/node/1299
Kosa pro 21. století (kurz kuti a práce s kosou) 28. května, 10.00–17.00 hodin	Centrum Veronica Hostětín https://hostetin.veronica.cz/node/1309
Zahradní slavnost 5. června, 13.00–18.00 hodin	www.vikendotevenychzahrad.cz
Víkend otevřených zahrad 11.–12. června	LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Projektové dny v MŠ a ZŠ Učíme se venku Náměty na pozorování a aktivity. Projektové dny LÍSKY ve školách.	seminkovny.com e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz www.hostetin.veronica.cz
Přírodní zahrada Interaktivní prvky v přírodní zahradě.	Envicentrum Vysoké Pole www.prokrajnu.cz
Ukázková přírodní zahrada a sad Interaktivní prvky v přírodní zahradě.	Centrum Veronica Hostětín www.hostetin.veronica.cz
Časopis Školní zahrada Specializovaný česko-slovenský časopis pro zahradní pedagogiku (4 čísla/rok).	www.skolni-zahrada.cz https://mapa.skolni-zahrada.cz/
Kde jsou přírodní zahrady v Česku	www.veronica.cz/ekomapa
Jak na přírodní zahradu Rady a inspirace.	Ekologický institut Veronica www.veronica.cz www.facebook.com/prirodnizahrada
Seminkovny ve Zlínském kraji Podpora semenárení a sdílení osiva ze zahradek.	www.seminkovny.com
Základní škola Vsetín, Rokytnice Centrum Veronica Hostětín	e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz www.hostetin.veronica.cz

20. 5. Světový den včel | 22. 5. Mezinárodní den pro biologickou diverzitu | 24. 5. Evropský den parků | 21. 6. Den květů

Metodické listy do výuky či materiály k tématu můžete získat v LÍSCĚ - infoevvo@seznam.cz

Více informací na www.liska-evvo.cz a na webech zapojených partnerů. www.facebook.com/prirodnizahrada

ZAHRADNÍ SLAVNOST

5. 6. 2022, 13.00–18.00 hodin

MÍSTO KONÁNÍ: **Centrum Veronica Hostětín**

Velká oslava přírodního zahradničení spojená s exkurzí, hrami pro děti, ochutnávkami pomazánek z planých rostlin. Přijďte zažít příjemné odpoledne v naší přírodní zahradě, prohlédnout si interaktivní zážitkové prvky (nejen) pro děti, dozvědět se něco nového nebo jen tak posedět pod stromy a potěšit se s přáteli. Každý si zde najde to "své" – inspiraci, potěšení, ponaučení i zábavu.

<https://hostetin.veronica.cz/node/1309>

Pozitivní vliv na duševní pohodu dětí

Pobyt venku na čerstvém vzduchu pomáhá dětem se uvolnit, rozptýlit obavy a zaměřit pozornost na jiné, pozitivní vjemy a podněty. Může tak zmírňovat pocity stresu, smutku i osamělosti, které kvůli pandemii covid-19 nebo válce na Ukrajině děti prožívají v posledních letech ve zvýšené míře.

„Stále více pedagogů si uvědomuje, že učit jen z knížek nestačí. Aby si děti vytvořily k přírodě vztah, potřebují být s ní v přímém kontaktu a samy ji objevovat. Když zasadí strom, když se o něj

Osvětová kampaň Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

starají a vidí ho růst, zanechá to v nich stopu na celý život. Pobyt venku působí blahodárně i na jejich náladu a celkovou psychickou pohodu. Proto v Nadaci Proměny Karla Komárka pomáháme školám budovat jejich zahrady a už pátým rokem vždy v květnu pořádáme oblíbenou akci Měsíc školních zahrad, kde s nimi sdílíme spousty výukových aktivit a her," říká ředitelka Nadace Proměny Karla Komárka Petra Lepková Melingerová.

Jak se zapojit?

Veškeré informace k letošnímu Měsíci školních zahrad naleznete na webu: www.mesicskolnichzahrad.cz.

Můžete také kontaktovat organizátory ve facebookových skupinách Školní zaHRADA, Učíme se a hrajeme si venku a Zahrady hrou.

Můj soused strom

Letošní ročník Měsíce školních zahrad nese název Můj soused strom. Stromy stojí v centru naší pozornosti z mnoha důvodů. Jsou zodpovědné za malý vodní koloběh. Zadržují vláhu a řídí vlastně klima na planetě. Poutají v sobě uhlík, některé na stovky let (když jim to dovolíme). Rostou všude kolem nás, nejen v zahradách a parcích, ale i v městské divočině a volné krajině, kde tvoří lesy. Jsou krásné, majestátní, zelené. Dobře se pod nimi hrají hry, jejich dřevo voní, jsou přibýtkem mnoha druhů zvířat. Rostou na nich jablka, švestky, ořechy, ale i kaštiny a žaludy. Můžete si vylézt do jejich koruny, pověsit si na ně hamaku nebo si na ohýnku z jejich dřeva uvařit třeba lipový čaj.

<https://ucimesevenku.cz/mesic-skolnich-zahrad-2022/>

Nové číslo časopisu Školní zahrada

Proč a jak udělat ze (školní) zahrady oázu? Ono se to nabízí samo. Promyšleně tvořená a vhodně udržovaná zahrada může být i za klimatických extrémů oázou vláhy v době sucha, oázou rozmanitosti rostlin a živočichů uprostřed města či monokulturních polí. A taky oázou vědění, kde se dá zkoušet, jak na to, a pak poznání předávat dál. V novém vydání čtvrtletníku Školní zahrada najdete klimatest pro vaši zahradu, tipy jak systematicky na sucho v zahradě, návod na svejl a jednoduché testování rostlin pro extrémní stanoviště, novou metodiku bádání venku – jak se s žáky na vlastní smysly a rozum přesvědčit, že (mikroklima) pod stromem je prima. Jo, a taky plakát zahrady Botanického ústavu Akademie věd ČR, kde se veřejnosti představuje na 700 druhů mokřadních rostlin. A ještě na těch osmi stránkách najdete řadu dalších tipů, inspirací a informačních odkazů.

Časopis si můžete zdarma objednat elektronicky na: <http://www.skolni-zahrada.cz/>. V tištěné podobě vychází jako příloha Bedrníku: <https://www.e-bedrnik.cz/zakladni-a-.../casopis-bedrnik/>

Soutěžní výzva LÍSKY, 2. ročník
ŽIVÁ ZAHRADA

ÚKOL 1
Vybudujte na vaší zahradě, na terase či balkoně nový příbytek pro zvířecí pomocníky. Může to být něco menšího, například hmyzí hotel z plechovky, škorovnik nebo ptačí budka. Ale proč nezkusit i větší projekt? Nabízí se ještěrkovnik, hadník nebo ježkovník.
→ Pošlete nám fotografii nebo náčrt vašeho projektu.

ÚKOL 2
Vysejte kvetoucí záhon či truhlík pro motýly a včely. Mohou to být jednoletky, ale i víceleté rostliny.
→ Nafotíte a pošlete nám pak svůj záhon či truhlík a jejich návštěvníky.

ÚKOL 3
Zbudujte na své zahradě či balkoně pitko pro hmyz nebo ptáky.
→ Pošlete nám fotografii nebo náčrt vašeho projektu.

ÚKOL 4
Zbudujte si z velkého květináče zahradní jezírko. To můžete mít i na balkoně.
→ Pošlete nám fotografii nebo náčrt vašeho projektu.

ÚKOL 5
Najdete v zahradě nebo na balkoně svou oblíbenou rostlinu (květinu, zeleninu, bylinku) či dřevinu (keř, strom). Pozorujte život kolem ní. Zkuste vytvořit obrázek, pořídit fotografii, napsat příběh nebo básničku.
→ Svě dílo nám pošlete spolu s názvem vybrané rostliny či dřeviny.

Vyberte si aspoň jeden ze soutěžních úkolů.
Fotografie i obrázky ke splněným úkolům, opatřené číslem úkolu, kontaktními údaji: jméno a příjmení autora, škola, věk, e-mail, poštovní adresa,
zasíláte do 30. 6. 2022 na adresu: info@vo@oznamy.cz, HESLO: Živá zahrada
Vybrané soutěžní úkoly odměníme.

Soutěžní výzva je aktivitou 10. ročníku osvětové kampaně Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
KONTAKT: LÍSKA, z.s., Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín
www.facebook.com/prirodnizahrada
www.liska-evvo.cz

Líska ŠKOLA Přírodní centrum při DOM LU, Hradec Zlínský kraj

EXKURZE 2022
s průvodci Karlem Fajmonem a Marií Petřou

Zveme Vás na vycházku do Národní přírodní rezervace Zahrady pod Hájem v době bohatého květu orchidejí.

Setkání s orchidejemi

sobota 21. května

Sraz: u velického kostela (na schodech) 10:00
Předpokládaný konec: 13:00
Délka: cca 4 km (středně náročná trasa)
Účastnický poplatek: 75 Kč/osoba
Kapacita: 25 účastníků, nutno hlásit se předem!
Přihlášení: nejpozději do 19. 5. 2022 na e-mail: petru@bilekarpaty.cz
Uvádějte i telefonní kontakt, abychom vás mohli operativně informovat v případě odkladu či zrušení výpravy nebo jiné změny.
V případě vyložené deštivé počasí bude výlet odložen nebo zrušen, na což budou přihlášení zájemci upozorněni telefonicky a e-mailem.
Více informací na vis.bilekarpaty.cz

Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, o.p.s.
nám. Míru 664, 698 01 Veselí nad Moravou • tel.: 734 645 730 • e-mail: visbk@bilekarpaty.cz

Ministerstvo životního prostředí STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. www.mzp.cz www.stfp.cz

Vsetínské dny pro Fairtrade

TISKOVÁ ZPRÁVA:

Ve Vsetíně piknikovali na podporu pěstitelů

Na více než 130 místech po celé České republice se v sobotu 14. května uskutečnil komunitní piknik na podporu pěstitelů kávy, kakaa nebo banánů. Lidé společnou snídání z fairtradových nebo lokálních surovin dali najevo zájem o životy lidí, kteří pěstují naše potraviny. Přidal se i Vsetín, kde se snídalo na Dolním náměstí. Sešlo se na ní téměř 200 lidí. Podporu vyjádřili svou účastí také místostarostové města, pracovníci odboru školství a kultury. Aktivita pro děti a ochutnávku moučníků a pomazánek z fairtradových i místních surovin připravila LÍSKA, Masarykova veřejná knihovna, žáci fairtradových škol KOSTKA, Ohrada a Sychrov, ALCEDO – středisko volného času. Fairtradové město Vsetín zajistilo zázemí. Akce se koná vždy druhou květnovou sobotu na Světový den pro fair trade.

Na akci přišla paní Monika s dcerou Klaudií. „Myšlenka Férové snídaně se mi moc líbí. Po dvou covidových letech jsme mohli posnídat s přáteli venku, navíc jsme se tím postavili za pěstitele v Africe, Asii nebo Latinské Americe. Těšila jsem se na výbornou kávu, kterou připravovaly studentky Střední KOSTKA školy, ochutnaly jsme pomazánky z Hájenky vsetínského ALCEDA, moučníky, které připravili žáci vsetínských fairtradových škol Ohrada a Sychrov. Prohlédly jsme si knižní bazárek knihovny. Vyplnily jsme zajímavý kvíz a dcera získala batůžek a pexeso,“ bylo to skvělé májové dopoledne a příští rok určitě pomůžeme i s jeho organizací.

Férová snídaně je největší akcí na podporu fair trade v České republice. „Účastníci Férové snídaně dávají symbolicky najevo, že se zajímají o původ zboží. Chtějí si společně pochutnat na exotických dobrotách a zároveň přispět k tomu, aby se pěstitelé mohli důstojně uživit a nebylo ničeno životní prostředí,“ říká koordinátor akce Stanislav Komínek z organizace Fairtrade Česko a Slovensko.

Fairtradové výrobky jsou stále dostupnější. V roce 2021 se u nás prodalo o téměř dvě třetiny více fairtradového kakaa oproti předchozímu roku. Nárůst zaznamenal i prodej fairtradové kávy: při přepočtu na šálky kávy vypil každý obyvatel ČR loni v průměru téměř 15 espress připravených z férové suroviny. Fairtradový příplatek za zboží prodané v ČR, tedy peníze navíc, které pěstitelé vynakládají na rozvoj komunit a zlepšení efektivity pěstování, vzrostl o více než o třetinu na 37 milionů Kč.

Etická spotřeba má reálné pozitivní dopady, jak vysvětluje Stanislav Komínek: „Začátkem letošního roku jsem navštívil několik fairtradových družstev pěstitelů kávy v Kolumbii. Přímou od tamních lidí jsem slyšel nejen o problémech s nízkými výkupními cenami na burze nebo dopady klimatické změny, ale i pozitivní zapojení do systému Fairtrade. Díky fairtradovému příplatku mohou pěstitelé přecházet na ekologická hnojiva, chránit lesy, využívat nová technická vybavení nebo zlepšovat kvalitu svého bydlení,“ popisuje Stanislav Komínek.

Fairtrade jako jedna z etických certifikací má pro pěstitele i další přínosy: zakazuje dětskou práci, takže děti mohou chodit do školy a vzdělávat se, a zahrnuje i školení pěstitelům ke zvyšování efektivity pěstování a šetrnějšího přístupu k životnímu prostředí.

Další informace o akci naleznete na www.ferovasnidane.cz

KONTAKT: Iva Koutná, organizátorka Férové snídaně ve Vsetíně, e-mail: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840, www.liska-evvo.cz

Stanislav Komínek, koordinátor Férové snídaně, stanislav.kominek@fairtrade.cz, 774 737 176

12. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPANĚ
POCTIVĚ VYTOBENÉ, SPRÁVEDLIVĚ ZAPLACENÉ

KVĚTEN 2022 VSETÍNSKÉ DNY PRO FAIR TRADE – kalendář akcí

NÁZEV AKCE A DATUM KONÁNÍ	KONTAKT NA POŘADATELE
Férová snídaně – světový den pro FAIRTRADE 14. května Na Vsetíně snídáme na Dolním náměstí, před budovou knihovny, 10–12 hodin	www.ferovasnidane.cz
Akce na triko – Férová kavárna pro účastníky kampaně Do práce na kole 1.–31. 5. 2022 (pondělí a čtvrtek)	www.mestovsetin.cz www.liska-evvo.cz
Férová snídaně pro účastníky kampaně Do práce na kole 13. 5., 5–8 hodin, cyklostezka do Jasenic 26. 5., 5–8 hodin, cyklostezka na Bobrky	www.mestovsetin.cz www.liska-evvo.cz
Výstava Cena kakaa Promítání dokumentu Ve stínu kakaovníku a informační panel ve vestibulu školy	ZŠ Ohrada, Vsetín www.zsohrada.cz
Tematické vstevnické učení ve školním klubu	ZŠ Ohrada, Vsetín - www.zsohrada.cz
Fairtradové pátky ve školní jídelně	ZŠ Ohrada, Vsetín - www.zsohrada.cz
Fairtradové třídnické hodiny s férovou snídaní	ZŠ Vsetín, Rokytnice - www.zsrokytnice.cz
Fairtradová snídaně ve sborovně školy	ZŠ Vsetín, Rokytnice - www.zsrokytnice.cz
Nabídka Fairtradové kávy a čaje ve sborovně školy	ZŠ Vsetín, Rokytnice - www.zsrokytnice.cz
Týden pro Fairtrade na téma kakao 9.–13. května	ZŠ Sychrov, Vsetín www.zsychrov.cz
Přednáška pro veřejnost 13. května	ZŠ Sychrov, Vsetín www.zsychrov.cz
Květinový bazar a Green SWAP 2.–25. května	Masarykova veřejná knihovna www.mvk.cz
Prodej květin a EKO tvořivá dílna 25. května, 10–16 hodin	Masarykova veřejná knihovna, K klub www.mvk.cz
Tematická výstava knih, časopisů, plakátů a materiálů v půjčovně a čítárně	Masarykova veřejná knihovna www.mvk.cz
Lekce a besedy pro žáky středních škol	Masarykova veřejná knihovna www.mvk.cz

Více informací na www.liska-evvo.cz a na webech zapojených partnerů. www.ferovasnidane.cz

Zájem o fairtradové produkty z rozvojových zemí v Česku roste. Dominuje jim káva, kakao a nově také růže

Množství produktů v obchodech, u nichž má nakupující solidní jistotu, že za ně pěstitelé dostali odpovídající odměnu a vznikly bez dětské práce nebo ničení životního prostředí, již několik let po sobě setrvale roste. Nic na tom nezměnila ani složitá doba pandemie covidu-19. Například kakaa s etickou certifikací Fairtrade si lidé loni koupili o dvě třetiny více než v roce 2020. O více než třetinu narostl prodej fairtradové kávy. Ta je jedním z předních produktů s tímto označením – loni se jí v Česku prodalo 1326 tun, což odpovídá zhruba 947 tunám pražené zrnkové kávy. Z tohoto množství se mohlo připravit více než 151 milionů šálků espressa.

Celý článek na <https://archiv.hn.cz/c1-67067770-zajem-o-fairtradove-produkty-z-rozvojovych-zemi-v-cesku-roste-dominuje-jim-kava-kakao-a-nove-take-ruze>

8 faktů nejen o fairtradové čokoládě

Čokoláda. Mléčnou nebo hořkou s mořskou solí? Za každou lahodnou čokoládovou tyčinkou a pochoutkou, kterou během roku zkonsumujeme, se skrývá šest milionů lidí na celém světě, jejichž životy závisí na pěstování kakaa. Fairtrade vdechl život celým komunitám pěstitelů kakaa.

Celý text na <https://fairtrade.cz/news/8-faktu-nejen-o-fairtradove-cokolade/>

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 10/2022

strana 5

■ **Nový kurz SPOLU VEN**
<https://ucimesevenku.cz/spoloven/>

■ **První workshopy ateliéru přírodního barvířství Tincta-Herbae ve Vsetíně**

Pro děti i dospělé.

KDE? GALERIE V POSCHODÍ, Dolní náměstí 344, Vsetín

Na co se můžete těšit?

Herbář barvířských rostlin • Přírodní inkousty a tisk

KDY? vždy v ÚTERÝ od 16.00–17.30

7/6 • 14/6 • 21/6/2022

rezervace: 732 994 552

cena: 50 Kč/osobu

Více info: Jana Šobáňová, FB Tincta-Herbae
 ateliér přírodního barvířství

ŠKOLA PRO
UDRŽITELNÝ ŽIVOT

Termíny konání seminářů:

31. 5. a 2. 6. 2022 13:30 - 16:30 online

Program je rozložen do dvou dní, počítejte proto prosím s účastí po oba dva dny. Odkaz pro připojení obdržíte na základě přihlášení několik dní předem.

NEBO

7. 6. 2022 9:30 - 15:30 PRAHA

NEBO

21. 6. 2022 9:30 - 15:30 BRNO

Termín si vyberte dle vašich možností.

Pro školy, které chtějí vstoupit do projektu s finanční podporou, je účast na semináři nezbytná.

V případě zájmu vyplňte, prosím, přihlášku na tomto odkazu:
<https://forms.gle/fM6quTE9879jLasG7>

Přihlášky, prosíme, odešlete nejpozději do 31. 5. 2022

Další informace naleznete na www.skolaprozivot.cz a na FB
 @skoleprozivot.

Kontakt: suz@ekologickavychova.cz

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Letní školy Začít spolu 2022

04.07. - 08.07. MŠ Šestajovice

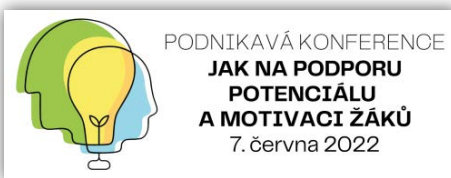
11.07. - 15.07. MŠ Frýdek - Místek

15.08. - 19.8. MŠ, ZŠ, eduScrum Turnov

Sledujte prosím aktuální informace na webu
www.zacitspolu.eu

**PODNIKAVÁ KONFERENCE:
JAK NA PODPORU POTENCIÁLU
A MOTIVACI ŽÁKŮ**
7. června 2022, 9–17 hod.
KUMST – KREATIVNÍ HUB Brno,
Údolní 495/19

Ne každý je leader týmu, ale každý je tvůrce svého života. Věříme, že pokud žáci poznají svá nadání, dokáží naplno využít svůj potenciál a mohou být úspěšní v tom, co je baví a naplňuje. Proto jsme pozvali celou řadu lidí, kteří mají k výchově podnikavých absolventů a především k práci se zdroji co říct. A doplnili i témata, týkající se možností zavádění podnikavosti do života školy. Přijďte si užít nabitý den s přednáškami, diskuzemi i workshopy!

Podrobný program na webu: www.lipka.cz/podnikava-konference
PŘIHLÁŠKA NA AKCI

Veronika Neckářová, Lipka

**EKOLOGICKÉ DNY OLOMOUC –
EDO 2022**
BUBLI*fuck • 16. 9. – 9. 10. 2022
32. ročník společné porady
o našem světě.

POBYT A KOMUNIKACE
V UZAVŘENÝCH BUBLINÁCH
PROPOJENÉHO SVĚTA

Lze aktuálně ve veřejném prostoru plném názorových střetů vzájemně nesmiřitelných skupin komunikovat zásadní otázky dneška?

Umíme v éře nastupující umělé inteligence rozlišit podstatné od méně významného?

Nemění svět počítačů významy způsobem, v němž organická zkušenost člověka se světem začíná ztrácet smysl?

Lze problémy s ohrožením přírody řešit na základě vědecké specializace, ... co s laiky? ... co s odpírači environmentální krize?

Má osobní, žitá zkušenost s přírodním světem v lidském měřítku ještě nějaký podstatný význam pro poznání světa v éře statistických modelů, nanotechnologií a fotografií černých děr?

EDO 2022 nabízí prostor, kde bubliny praskají, spory jsou východiskem pro nacházení porozumění, pro hledání souvislostí, kde pečujeme ve společné poradě o smyslu našich snah, o bližší sepětí člověka a přírody (krajiny).

<https://slunakov.cz/edo/>

FB skupina: Ekologické dny Olomouc-Slunákov

<https://www.facebook.com/groups/222005604657338>

Aktuální program Ekologických večerů a celého festivalu EDO 2022:

www.slunakov.cz

<https://www.facebook.com/groups/222005604657338/>

**PODNIKAVÁ KONFERENCE:
JAK NA NÁPADY
A PŘÍLEŽITOSTI**
10. června 2021, 9–15 hod.
konference proběhne ONLINE

NEVÍME PŘESNĚ, JAK BUDE VYPADAT SVĚT, DO KTERÉHO VYRŮSTAJÍ DNEŠNÍ ŽÁCI A STUDENTI. TI PODNIKAVÍ VŠAK MAJÍ DOBRĚ NAKROČENO V NĚM USPĚT.

Proč je pro studenty a společnosti důležité, aby vznikaly nové nápady? Jak může učitel podporovat u žáků kreativitu, učit je vidět potřeby, vyhledávat příležitosti a rebat se výzev? Jak může škola vytvořit prostor pro rozvoj žáků v této oblasti? **Přijďte načerpat energii a podnikavého ducha pro svůj výuku!**

Těšit se můžete na vhledy, informace, příklady realizovaných nápadů, tipy na konkrétní aktivity, metodickou podporu i nové kontakty z podnikavých škol a organizací. Do tématu nás uvede Barabás Henradský, svůj pohled, zkušenosti a know-how budou sdílet další odborníci, studenti-absolventi i učitelé z praxe.

VÍTANI JSOU UČITELÉ ZS A SŠ, DALŠÍ VZDĚLAVATELÉ A KLÍČOVÍ AKTÉŘI, KTERÍ CHTĚJÍ PODPOROVAT VÝCHOVU K PODNIKAVOSTI

AKCE JE ZDARMA, HLASE SE DO 3. ČERVNA **PŘIHLÁŠIT**

Nechcete-li se zúčastnit odpoledních workshopů, můžete se **PŘIHLÁŠIT JEN KE SLEDOVÁNÍ DOPOLEDNÍ ČÁSTI**

WWW.LIPKA.CZ/PODNIKAVA-KONFERENCE

Aktivita je podpořena v rámci projektu Implementace KAP JMK I, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/001/21/77. Žadatelem je Jihomoravský kraj.

Konference je spolufinancovaná z projektu E-COOL, který je realizován v rámci Interreg Evropa.

Amaltheia – Konference o výchově přírodou

Termín: 14.–15. 10. 2022

Místo: budova děkanátu

Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
třída Míru 117 | 771 11 Olomouc

Pořádá: Katedra rekreologie Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
ve spolupráci s Prázdninovou školou Lipnice

<https://konference.ftk.upol.cz/2022/amaltheia/>

Amaltheia
konference
o výchově přírodou
14.–15. 10. 2022

Fakulta
tělesné kultury

DO PRÁCE NA KOLE

<https://www.dopracenakole.cz/4.2022>

Liska stejně jako vloni podporuje kampaň Do práce na kole. Každé květnové pondělí a čtvrtek, v rámci akce na triko, dostanete ve Férovém obchůdku v Lísce fairtradovou kávu, čaj či horkou čokoládu.

Uvidíme se na Férových ranních snídaních na cyklostezkách 13. a 26. května.

Do práce na kole Vsetín, 1.–31. 5. 2022

**DO PRÁCE
NA KOLE**
www.dopracenakole.cz

12. ročník květnové výzvy
Do práce na kole nebo pěšky:
Více pohybu, radosti ze života, méně emisí.

LÍSKA

„AKCE NA TRIKO“ Férová kavárna LÍSKY

Každé květnové pondělí a čtvrtek
od 9 do 15 hodin pro účastníky v triku
káva nebo čaj zdarma.

XXXXII. Tradiční kosení, škola ochrany přírody a krajiny v Bílých Karpatech 2022, 2.–8. 7. a 9.–16. 7. 2022, přírodní rezervace Bílé Potoky

Přijďte, pomozte, posilněte, co je dobrého a nezbytného pro každého z nás, pro celou společnost, pro budoucnost Země.

Miroslav Janík, ZO ČSOP KOSENKA
Brumovská 11, Valašské Klobouky 766 01

Spolek přátel hradu Lukova, Odbor životního prostředí a zemědělství
Magistrátu města Zlína, Základní škola Lukov, p.o.
a Lesy České republiky, s.p., LS Vsetín pořádají

DEN STROMŮ NA HRADĚ LUKOVĚ

v sobotu 4. června 2022 od 9.00 do 17.00 hod.

- **Naučná zábavná stezka** lesem podél zpevněné cesty na hrad od parkoviště u sochy sv. Jana (9.00 – 15.00 hod.).
- **Zážitek stromolezení** a další zábavné stromolezecké aktivity pro děti.
- **Tvořivé dílničky.**
- **Poznávkový, přírodovědné rébusy a hry** na horním nádvoří hradu.
- **Komentovaná prohlídka nové Žabi stezky** v jižním příkopu (12.00 hod.).
- **Výstava fotografií „Montyho krajina“** v západním paláci hradu. Vernisáž v 10.00 hod.
- **Netopýří a ptáčí poradna** na horním hradu – informační stánek České společnosti ornitologické a České společnosti pro ochranu netopýřů, ukázky hendikepovaných netopýřů ze záchranné stanice ORNIS v Přerově.
- **Lovecká lukostřelba** (LK3D Mrlínec, pro děti od 6 let) – do 16.00 hod.
- **Vyřezávání ze dřeva** lupenkovou pilečkou pro děti (řezbář Hutěckovi) u Domu Rudolfa Matouše.
- **Ukázka rezbářských prací** – Medvědice má medvidka. Přivítání na hradě ve 14.00 hod.
- **Obří bublifuk pro děti.**
- **Ukázka sov a dravců** (ČSOP Hošťálková) na nádvoří horního hradu (s komentářem v 11.00 a 13.00 hod.).

700 zlin. LESY ČR OZEZSTROMA.CZ CSO Zlínský kraj

ČESKÝ ÚSTŘEDNÍ ÚSTAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
LEZENNÝ ODBORNÝ PRACOVNÍ ÚSTAV
Ústav Břonkosaurus
Zlínský kraj

**SPOLEK
PRO OBNOVU ZÁMEČKÉHO PARKU
V BRANKÁCH**

**SRDEČNÉ ZVĚ NA
SETKÁNÍ S OCHRÁNCEM PŘÍRODY
A RYBÁŘEM**
Altán v zámečném parku - nové místo k setkávání

PROGRAM:

- vyhodnocení výtvarné soutěže "Pták roku 2022"
- výstava prací
- beseda s rybářem a ochráncem přírody
- tvořivé workshopy
- výstava "Ptáci v krajině"
- občerstvení

19.5.2022
od 15 hodin
v zámečném parku v Brankách
v česko-italo-americké umělecké galerii

ČESKÁ SPORTOVNÍ NADACE VIA

Zlínský kraj

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 10/2022

strana 8

Májové slavnosti Kácení máje

NEDĚLE 29. 5. 2022, 13:00 – 18:00 hodin

Kaštýl – areál fotbalového hřiště Hovězí

- 13:00 - Stánky (dřevo, práce s proutím, kolovrátek, paličkování, ...)
- Ukázka řemesel s možností vyzkoušení
- Mléčný karamel, Férová kavárna a prodej fairtrade výrobků, Dětské dílničky (Líska, z.s.)
- 14:00 - Cimbálová muzika Jirky Nechanického, DFS Jaloveček a SVPT Ověák
- 15:50 - Kácení májky
- 16:00 - Valašská cimbálová muzika

Občerstvení: Jana Malíková
Vstupné: dobrovolné

pořádá Obec Hovězí

ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín a Rodinné a mateřské centrum Vsetín připravují

POHÁDKOVÝ DEN PRO DĚTI

Kde: hřiště u **ALCEDA**
Kdy: pátek 3. června 2022
Čas: 15.00 – 18.00

Vstup:
• dospělí 50 Kč
• děti 50 Kč
• pro děti do 2 let zdarma

Přijďte si užít pohádkový den.
Děti čeká spousta zábavných stanovišť!
Férová kavárna LÍSKY

Vyzvedněte si u vstupu hrací kartičku
a posbírejte razítka na všech stanovištích.

wannado®

PŘIJĎ SI VYBRAT SPORT

**BILLA WANNADO
FESTIVAL TOUR 2022**

28. 5. / ZLÍN

STADION MLÁDEŽE
10:00–17:00 / VSTUP ZDARMA

ZÓNA
UDRŽITELNOSTI

Hello bank!

TITULÁRNÍ
PARTNER:

BILLA

GENERÁLNÍ
PARTNER:

Hello bank!

OFICIÁLNÍ
PARTNEŘI:

INSTITUCIONÁLNÍ
PARTNEŘI:

wannado.eu

zlín. Zlínský kraj

Příběh života

PANENKY

7. 5. - 28. 8. 2022 / Zámek Holešov

www.holesov.info

Líska

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 10/2022

strana 9

Dejme světu šanci: Proč naše děti potřebují hlubokou proměnu vzdělávání

Proč je čas zaměřit vzdělávání mnohem více na to, jak žít odpovědně a s úctou na jediné planetě, kterou máme – o tom jsme mluvili společně s Petrou Skalickou z Člověka v tísní na konferenci *Úspěch pro každého žáka v našem příspěvku nazvaném Dejme světu šanci: Proč naše děti potřebují hlubokou proměnu vzdělávání*: https://www.youtube.com/watch?v=ahu_KYZxWJg

Opravdu si myslím, že bychom dnes měli žádat více, než aby se environmentální výchova udržela jako průřezové téma při revizi RVP ZV. Stále více lidí si uvědomuje, že současný způsob života naší civilizace není udržitelný, a jsou ochotni vyzkoušet ohleduplnější, spravedlivější a demokratičtější alternativy. Platí to i o současném převládajícím způsobu vzdělávání. Zkusme ukazovat, že taková transformace světa i vzdělávání je nejenom možná, ale také přínosná a v mnoha ohledech už začala.

Samotný fakt, že nás pozvali na tuto konferenci SKAV se zadáním, abychom představili globální a ekologické výzvy světa a jejich vztah ke vzdělávání, svědčí o rostoucím zájmu o naše téma. Podle mě jde o nejdůležitější ideovou konferenci ve vzdělávání, jakou v Česku máme, kde se schází výkvět progresivního školství a formují se nové trendy. Už toto pozvání je svého druhu úspěch.

Vezměme to jako příležitost. Moc vás prosím, pomozte s šířením našeho příspěvku ve vašich kruzích. Ať je sdělení slyšet. I mírou jeho sledovanosti můžeme ukázat, že o ekologické vzdělávání je zájem. A budu samozřejmě rád za vaši zpětnou vazbu, jakkoli kritickou. Na konferenci jsem vystupoval nejenom jako ředitel TEREZY, ale také jako předseda Pavučiny.

Náš příspěvek:

https://www.youtube.com/watch?v=ahu_KYZxWJg

Celá konference: <https://ucimekvalitne.cz/>

Petr Daniš, ředitel vzdělávacího centra TEREZA,
+420 603 852 887, petr.danis@terezanet.cz

Vsetín má adaptační strategii ke změnám klimatu

Strategický dokument Adaptační strategie města Vsetína na změnu klimatu schválili na svém dubnovém zasedání zastupitelé.

Více na https://www.mestovsetin.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=18676&p1=72249&id=549388&

Potřebujeme společnost kvality, ne kvantity

ROZHOVOR: O nerůstu a transformaci společnosti s Tadeášem Žďárským.

Tadeáš bude lektorem tradiční XXI. Krajské konference o EVVO, která letos proběhne 21. září v Parku Rochus v Uherském Hradišti. <https://www.nadacepartnerstvi.cz/aktualita/rozhovor-Tadeas-Zdarsky>

Cíle udržitelného rozvoje a jejich naplňování

V roce 2015 byla na půdě OSN přijata tzv. Agenda 2030, obsahující 17 Cílů udržitelného rozvoje #SDGs - Sustainable Development Goals, někdy označované i jako Globální cíle. Jde o ambiciózní 15-ti letý rozvojový program zavazující světové vlády k zlepšení podmínek a kvality života pro všechny. Nyní jsme v polovině rozvojového programu SDGs. Jak si vedeme v naplňování jeho cílů? Postupně představíme monitorovací zprávu "European Environmental Bureau – EEB a SDG Watch Europe, která přináší kritičtější pohled na udržitelnost v Evropě.

www.zemenataliri.cz

Nesekejte trávníky bez rozvahy!

Krátký anglický trávník sice může někdo považovat za estetický, ale včely, ani vlhkost v něm většinou nenajdete.

A jak se tedy o trávníky starat? Jednoduše je nesekat příliš často, příliš na krátko, ani celé najednou.

Více informací najdete zde <https://bit.ly/3sm5x8h>. A pokud vidíte nedostatky v tom, jak o travnaté plochy pečuje vaše obec, pošlete jí tento návod. Správná péče o městskou zeleň může pomoci se zadržením vody v půdě, nebo se zachováním biodiverzity.

■ Šablony OP JAK se blíží!

Jednodušší a bohatší výběr tematických zaměření vzdělávacích šablon.
Možnost vzdělávání všech pracovníků školy (nejen pedagogů) v rámci DVPP i neakreditovaných programů.
Výběr inovativních forem výuky a jejich časový rozsah v rámci jedné šablony až v době realizace.
Efektivnější využívání úvazků v personálních šablonách.
Snížení rozsahu dokladaných výstupů jednotlivých šablon.
Více informací:
<https://opjak.cz/aktuality/sablony-op-jak-se-blizi/>

■ Akční granty – přijměte výzvu, změňte společnost!

Prostřednictvím Akčních grantů podporujeme menší iniciativy a jednorázové lokální akce, které rozvíjí uvědomělou společnost a aktivní občanství a pomáhají znevýhodněným skupinám najít jejich hlas.
O Akční granty mohou žádat méně zkušené a malé neziskové organizace s lokální působností, které jsou registrovány na území České republiky minimálně jeden rok.
Znění výzvy na <https://www.activecitizensfund.cz/akcni-granty/>

■ Šablony na podporu adaptačních aktivit

Dvě výzvy na realizaci podpory rozvoje dovedností v českém jazyce na realizaci volnočasových adaptačních skupin pro děti cizince migrující z Ukrajiny. Výzvy budou zaměřené na snižování negativních dopadů spojených s válečným konfliktem. Z výzev budou podpořeny jazykové kurzy i adaptační skupiny realizované v souladu s podmínkami výzev v období od 1. 4. – 31. 8. 2022,
www.edu.cz/sablony-na-podporu-adaptacnich-aktivit/

■ ERASMUS plus roste

Nabízí teď mnohem více možností. Můžete tak získat zkušenosti ze světa, i když třeba nejste student nebo nemáte čas někam jezdit.
Více na <https://www.erasmusroste.cz>

■ Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK)

<https://opjak.cz/vyzvy/>

■ Mladí chrání klima

MINI-GRANTY NA KOMUNITNÍ PROJEKTY

Termíny pro přijetí Plánu komunitního projektu se zasílají elektronicky organizátorům projektu k datu **31. 5. 2022, 31. 7. 2022, 31. 9. 2022**,
na adresu magdalena.firtova@pinf.cz.
Celá informace v příloze.

■ Výzva Základní granty

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

■ Vyhlášení výzvy NPŽP č. 4/2021: Výsadba stromů – individuální projekty.

Vyhlašovatel Ministerstvo životního prostředí ČR
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730003&apc=nF2xx1-->

■ Vyhlášení výzvy NPŽP č. 5/2021:

Výsadba stromů – grantové schéma

Vyhlašovatel Ministerstvo životního prostředí ČR
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730004&apc=nF2xx1-->

■ Podejte si žádost o grant u Nadace Partnerství

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na www.nadacepartnerstvi.cz/granty

■ Výzvy na jarní a podzimní výsadby stromů

V **grantovém programu Sážíme budoucnost** na podzimní výsadby stromů můžete letos získat **až 150 tisíc korun**. Výzva se zaměřuje na výsadby stromů ve volné krajině a na rozhraní volné krajiny se zastavěným územím. Nabízí pokrytí nákladů na výsadbu, péči o stromy, odborný dohled nebo finance na nezbytný materiál, nářadí či dopravu. Příjem žádostí je možný **do 31. července 2022**.

Až 400 tisíc korun na výsadby alejí nebo jejich obnovu nabízí nový grantový program **Sážíme budoucnost s KB penzijní společností**. Část prostředků je možné čerpat na úpravy studánek, křížků a kapliček, na informační panely, lavičky, herní prvky apod. Žádat lze **do 30. června 2022**.

V dubnu jsme vyhlásili také **výzvu k podávání žádostí o výsadbu Aleje svobody**. Výzva je určena **pro všechny obce**, které dokážou poskytnout vhodný pozemek pro výsadbu aleje o zhruba sto stromech a také stromům zajistit následnou péči. Nadace Partnerství zařídí kvalitní sadební materiál, dopravu sazenic, odborný dohled při výsadbě i organizaci celé akce včetně její medializace. Obce mohou žádosti posílat **do 31. května 2022**.

www.nadacepartnerstvi.cz/granty

O GRANTECH

Další otevřené výzvy zaměřené na výsadby najdete na www.sazimebudoucnost.cz/

část II • METODICKÁ PODPORA

II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe

Světový den včel, 20. května

Každoročním připomínáním Světového dne včel můžeme zvýšit povědomí o zásadní roli, kterou včely a další opylovači hrají při udržování zdraví lidí a planety, a o mnoha výzvách, kterým dnes čelí. Tento den se oslavuje od roku 2018, kdy úsilí slovinské vlády s podporou Apimondie vedlo Valné shromáždění OSN k prohlášení 20. května za Světový den včel.

<https://www.enviweb.cz/119159>

Mezinárodní den biologické rozmanitosti připadá na 22. května

Mezinárodní den biologické rozmanitosti je součástí agendy udržitelného rozvoje OSN po roce 2015.

Mezinárodní den želv oslavíme 23. května

Oslavte Mezinárodní den želv u Vás – můžete pomoci informovat o situaci želv Vaše okolí nebo **se dá i přispět na platy ochranářů**. To nám moc pomůže!

Podpořit nás můžete i nákupem u spřátelených firem, které nám s ochranou želv pomáhají – **Zelená domácnost, APM, Namydlená Káča**.

Získejte cenné zkušenosti z komunitních škol a školek a domácího vzdělávání

Máme pro vás balíček webinářů z konference inovativního vzdělávání. Spokojené a sebevědomé děti, připravené do života! Cena balíčku 9 webinářů je 1.200 Kč. (Lze si koupit i jednotlivé webináře nebo uplatnit slevu.)

Více na www.rc-kastanek.cz/balicek-z-konference-2021/

Rodinné centrum Kaštánek ve Valašských Kloboukách nabízí na léto dvě možnosti levného ubytování a skvělý zážitek z konference o komunitních a svobodných školách

1. Pronájem zázemí dětského lesního klubu Vrběnka – maringotka s verandou v krásné přírodě kousek od centra města – 5.500 Kč/týden, vhodné pro rodiny s dětmi, <https://sluzby.bazos.cz/inzerat/150651960/pronajem-maringotky-v-prirode-na-letni-dovolenou.php>

2. Pronájem rodinného centra – budova rodinného statku na Starém městě ve Valašských Kloboukách soužící již mnoho let jako rodinné centrum – vhodné pro 2–3 rodiny, cena 10.500 Kč/týden <https://sluzby.bazos.cz/inzerat/150655776/pronajem-rodinneho-centra-na-letni-dovolenou.php>

KONFERENCE INOVATIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ 2021

rodinné centrum KAŠTÁNEK

CENA 1.200 Kč

1 WEBINÁŘ 400 Kč

záznam webinářů

HLEDÁTE INSPIRACI? KNOW-HOW VE VZDĚLÁVÁNÍ?

HOVOŘÍ UČITELÉ Z KOMUNITNÍCH A SVOBODNÝCH ŠKOL

9 NABITÝCH WEBINÁŘŮ

ROZHOVOR S DĚTMI PO PŘECHODU NA BĚŽNOU ŽŠ

POHÁDKA PRO DĚTI

ZKUŠENOSTI OVĚŘENÉ PRAXÍ

Objednávky: rcvk@seznam.cz
+420 604 522 581

Je pro vás cena příliš vysoká? Zaplatte méně!

Více informací www.rc-kastanek.cz

studijní centrum **BASIC**

TRÁPÍ SE VAŠE DÍTĚ PŘI UČENÍ A NEDOKÁŽETE MU POMOCT?

tel.: 734 442 120 | www.basic.cz

II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

Jak učit POLY

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO). Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek.

Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

Nová publikaci s téměř 200 náměty na aktivity pro rodiče a děti v přírodě **DO PŘÍRODY S LÁSKOU**
www.cevzabka.cz

NOVÁ PŘÍRUČKA PRO PEDAGOGY KE STAŽENÍ:

www.clovekvtisni.cz/projektovka

Jak začít s projektovou výukou, aby splnila všechna očekávání, cíle a navíc žáky a studenty bavila? A jak díky ní rozvíjet výuku klimatu?

STAHUJTE www.clovekvtisni.cz/projektovka

Příroda do kapsy – Informační materiály pro poznávání přírody pro děti i dospělé. Poznávejte přírodu s pomocí karet. Díky nim si obohatíte váš pobyt v přírodě a poznáte mnoho rostlin i živočichů. Kartičky lze doplnit designovými plakáty. Všechny nabízené produkty jsou ručně ilustrované.
www.prirodadokapsy.cz

Skřítek Kompostík a jeho kamarádi, Miluška Štefanová
Příběhy z jedné zahrady, 1. a 2. díl, nakl. Pointa

Můj první zápisník

Inspirace na aktivity s dětmi, www.muji1zapisnik.cz/
www.facebook.com/muji1zapisnik/

Jděte VEN, inspirativní náměty pro pobyt venku,
www.jdeteven.cz

II/3 Vzdělávání, programy a metodická podpora EVVO

Specializační studium koordinátor EVVO 2022/2023 (2024)

NOVINKA

LÍSKA ve spolupráci s ALCEDEM – střediskem volného času Vsetín plánuje v ZÁŘÍ 2022 otevření **nového kurzu akreditovaného specializačního studia pro školní koordinátory EVVO pro pedagogy MŠ, ZŠ, SŠ i SVČ**.

Kurz splňuje požadovanou akreditaci a je možné jej hradit mimo jiné z projektů tzv. „šablon IV“.

TERMÍN STUDIA: září 2022 – podzim 2023

FORMA STUDIA: Studium má rozsah 250 vyučovacích hodin přímé výuky, které jsou rozvrženy do cca 8 bloků. Termíny jsou vyváženě rozloženy mezi pracovní dny a dny volna. Některé moduly mají i jednodenní výjezdy. Pedagogové se tak seznamují s pestrou nabídkou služeb několika středisek ekologické výchovy či pracovišti, např. UTB Zlín.

Předpokládá se aktivní zapojení pedagogů, studium nabízí ověřené metody a formy, praktická cvičení, terénní exkurze a práci s pomůckami.

Po dobu studia mají účastníci k dispozici **konzultanta** ke zpracování závěrečné práce.

Tematické okruhy studia jsou závazně stanoveny **Standardem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v EVVO**, vydaným MŠMT ČR v roce 2020. Účastníkům je přibližují špičkoví odborníci a zkušení pedagogové.

Nezbytnou podmínkou úspěšného dokončení specializačního studia je:

- účast na jednotlivých setkáních,
- zpracování a předložení závěrečné práce a portfolia (obsahuje tematické práce a úkoly z celého specializačního studia), tématem závěrečné práce je školní program EVVO, včetně ročního plánu.

MÍSTO KONÁNÍ: Hájenska Na novém světě, Semetín, Vsetín, výjezdy na pracoviště EVVO v regionu

CENA: studium s finanční spoluúčastí. Účastnický poplatek určuje výška dotace, předpokládáme cca 20.000 Kč (pro účastníky ze Zlínského kraje – cena pro účastníky z jiných krajů bude řešena individuálně). Celkové náklady na studium dosahují cca 35.000 Kč.

Poplatek zahrnuje ubytování, stravu, přípravu programu, odměny i cestovné pro lektory a soubor materiálů, které od v průběhu studia účastníci obdrží. Dopravu na místo konání i výjezdy či exkurze si pedagogové vždy hradí sami.

Harmonogram modulů (termín, místo) bude zaslán přihlášeným zájemcům. V případě zájmu o studium vyplňte předběžnou přihlášku, ONLINE FORMULÁŘ PRO PŘIHLÁŠENÍ

Garant studia – informace: Iva Koutná,
koutna.iva@seznam.cz, tel: 605 806 840

II/3 Vzdělávání, programy a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na:

www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

1 – DDM Astra Zlin, p.o.
www.ddmastra.cz

2 – ZO ČSOP Veronika – Centrum Veronika Hostětín
www.hostetin.veronika.cz

3 – Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s.
www.iskopanice.cz

4 – ZO ČSOP KOSENKA Valašské Klobouky
www.kosenka.cz

5 – VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis

6 – SVČ Klubko Staré Město, p.o., Zábka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz

7 – Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz

8 – DDM Šikula Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz

9 – DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz

P1 – ALCEDO – středisko volného času Vsetín
www.alcedovsetin.cz

P2 – Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole
www.prokrajinu.eu

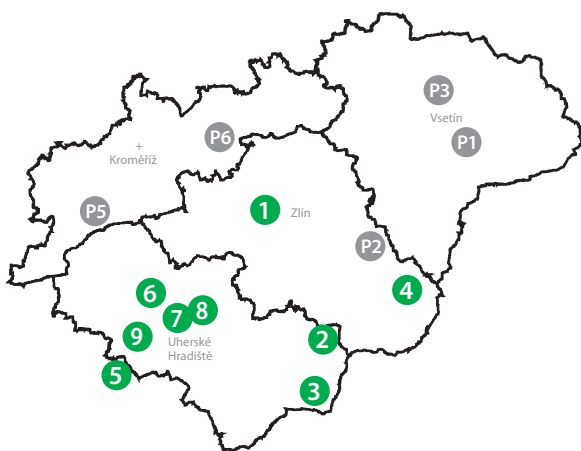
P3 – Valašské ekocentrum Valašské Meziříčí
www.ochranci.cz

P4 – SVČ Rožnov pod Radhoštěm, p.o.
www.svcroznov.cz

P5 – ZO ČSOP Divoky
www.scopdivoky.cz/aktivity/terenni-ekologicko-stredisko-bofi-divoky/

P6 – Vzdělávací centrum Hájenka Holešov
www.tokaheya.cz

Členské a partnerské organizace LÍSKY, z.s.

LÍSKA, z.s.
www.liska-evvo.cz

■ LÍSKA, z.s.,

www.liska-evvo.cz

Financování možné i z tzv. „ŠABLON“.
Pro školu připravíme kompletní agendu
projektového dne.

INFORMACE: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY, ŠKOLNÍ DRUŽINY

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. stupeň ZŠ (1.–3. ročník), ŠD

Počet účastníků: 15–30

Rozsah: 2 hodiny

Po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den.

EXKURZE LÍSKY NA FARMY A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

Vhodné i jako projektový den mimo školu v rámci tzv. ŠABLON II a III.

PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI ŠKOLNÍ VÝLET

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ A ŠD

www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den,
- polytechnika, přírodovědná gramotnost (zahradu, voda, odkud se bere jídlo, učení venku, cíle udržitelného rozvoje),
- další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.

Cenu stanovíme po upřesnění programu.

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na vzájemné sdílení a učení („dětí – dětem“), odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ a ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu, v souladu s projektovou výukou. **K zapůjčení (za manipulační poplatek) je sada pomůcek pro terénní pozorování u vody.**

6. ročník: CESTA VODY • 7. ročník: VODA V KRAJINĚ • 8. ročník: SPOTŘEBA VODY

Místo konání: učebna, laboratoř

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií • **Počet účastníků:** třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před výukovým programem (VP), VP (min. 1 vyučovací hodina) s lektorem, aktivní práce žáků po VP.

Učíme se s POLY

Učíme se venku

Rozvoj přírodovědné gramotnosti a polytechnických znalostí a dovedností – objevování a pozorování pestré přírody kolem nás.

Společný motivační úvod, 4 a více stanovišť s úkoly (hmyz, ptáci, stromy, semínka, půda, voda, tvary, příběhy jídla, tvoření, řemesla atd.), hodnocení.

Místo konání: zahrada, venkovní areál školy

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** do 60 dětí

Rozsah: 4 vyučovací hodiny (4 x 45 minut)

Denní a pobytové výukové programy,
projektové dny a exkurze pro školy připravují:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVC Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis

II/5 Projekty pro školy, soutěže

- **Badatelsky orientované vyučování,** <http://badatele.cz/cz>
- **Fairtradová škola,**
www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
- **Globální rozvojové vzdělávání,** www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- **GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,** <https://globe-czech.cz/cz>
- **Jeden svět na školách (mediální vzdělávání),** www.jsns.cz
- **Mezinárodní program Ekoškola,** <https://ekoskola.cz/cz>
- **Odpovědná škola,**
www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- **Skutečně zdravá škola,** www.skutecnezdravaskola.cz
- **Světová škola,** www.svetovaskola.cz
- **Škola pro udržitelný život,** www.skolaprozivot.cz
- **Učíme se venku,** www.ucimesevenku.cz
- **Žákovské parlamenty,** www.skolaprodemokracii.cz

Přehled soutěží najdete na www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- **Klimatická soutěž CO2 liga.**
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SŠ.
www.CO2liga.cz

II/6 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

- **Archeoskanzen Modrá,** www.archeoskanzen.cz
- **Muzeum v přírodě Rochus,** www.skanzenrochus.cz
- **Muzeum regionu Valašsko,** www.muzeumvalassko.cz
- **14115 Bařův institut Zlín,** www.14-15.cz
- **Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně,** www.muzeum-zlin.cz
- **Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok,** www.vmp.cz
- **Informační centrum Velké Karlovice,**
www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- **Zvonice Soláň,** <https://www.zvonice.eu/>

II/7

Škola pro udržitelný život

Škola pro udržitelný život v roce 2021–2022

Škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.
www.skolaprozivot.cz

HORNÍ
MARŠOV
o.p.s.

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfzp.cz

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum.

Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznejte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.

Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.

Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.

Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

SEZNAM NEJLEKČÍ NA CELÝ ROK

<https://ucimesevenku.cz/lekce-ktere-vas-vytahnou-ven/>

METODIKY UČÍME se VENKU

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Vylívejte se s dětmi venku

Inspirace pro družiny venku na

<https://ucimesevenku.cz/druziny/>

Nový projekt

Učíme se venku s LÍSKOU II, aneb jaro, léto, podzim, zima, v přírodě je vždycky prima

Čeká nás vytvoření a ověření 12 nových programů, vzdělávání a příprava lektorů.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2022.

V LÍSCĚ jsme pro pedagogy vydali

metodiku **Učíme se v zahradě s Ďápkou a Větvičkou** – náměty na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě. Autory jsou Lenka a Petr Pavelčíkovi.

www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkosti a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada**. V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad**, kam můžete přidat i tu vaši.

■ Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej

Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...

Semínkovna = osivo ke sdílení

Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.

Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.

<https://seminkovny.com/>

V našem regionu najdete Semínkovnu:

Základní škola Vsetín, Rokytnice

Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz

Centrum Veronica Hostětín

Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz

Semínkovna Zlín

Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204
(bývalá Knihovna Františka Bartoše).

www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.

Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web

www.poctivevyrobene.cz

- Regionální značky

www.regionalni-znacky.cz

- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.

www.vyrobkyzkraje.cz

- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**

REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“

www.iskopanice.cz

- **Mapa českých biopotravin,**

<https://kde.lovime.bio/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv.

Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně.

Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
<https://fairtrade-cesko.cz/>

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady. Děkujeme.

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlášených grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce Přehled akcí v regionu i mimo region.** Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8–15 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 10/2022

strana 21